

PYD Liderliğindeki Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi İçin Sırada Ne Var: Sıcak Çatışma mı Yoksa Statükonun Pekişmesi mi?

MEHMET EMİN CENGİZ
BEDİR MULLA RASHİD

27 AĞUSTOS 2021

(Bu metin İngilizce orijinal versiyonundan tercüme edilmiştir.)

Özet: Mayıs 2021’de Suriye’de yapılan başkanlık seçimlerinin ardından PYD öncülüğündeki Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi (KDSÖY) kontrolü altındaki topraklarda protestolara tanık oldu. Kötüleşen ekonomik yaşam standartlarının yanı sıra Suriye Demokratik Güçleri’nin uyguladığı zorunlu askerlik özellikle Arap yoğunluklu bölgelerde insanların protestolar düzenlemesine neden oldu. Kuzeydoğu Suriye’deki kötü yaşam standartları ve güvenlik sorunlarının yakın zamanda tersine dönme ihtimali pek olmadığı için KDSÖY kontrolündeki Arap yoğunluklu bölgeler, Suriye rejiminin kışkırttığı aşiret direnişine tanık olabilir. Bu uzman görüşü, KDSÖY bölgelerindeki gelişmeleri ve Kuzeydoğu Suriye’de sahadaki farklı aktörler arasında sürekli değişen dinamikleri göz önünde bulundurarak, KDSÖY’nin önümüzdeki dönemde baş etmek zorunda kalabileceği bazı siyasi ve güvenlik senaryolarını sunuyor.

Giriş

Esas olarak Demokratik Birlik Partisi (PYD) liderliğindeki Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi (KDSÖY) tarafından yönetilen bölgeler uzunca bir süredir siyasi ve ekonomik olarak çalkantılı zamanlar yaşıyor. Sahadaki kötü gidişat özellikle Mayıs 2021’de gerçekleşen Suriye başkanlık seçimlerinden sonra daha da kötüleşti. Farklı muhalif oluşumların düzmece¹ olarak nitelediği başkanlık seçimlerinin ardından, yıllardır zayıf noktası olan Arap nüfuslu bölgeler dahil KDSÖY’nin farklı parçalarında protestolar patlak verdi. Şeddadi ve Menbic² gibi Arap yoğunluklu bölgelerde KDSÖY’nin iç güvenlik gücü olan Asayiş’in protestolara müdahalesinden sonra can kayıpları³ yaşandı. Protestocuların özellikle kötü ekonomik yaşam standartları ve YPG öncülüğündeki Suriye Demokratik Güçleri’nin (SDG) 2014’ten beri yürürlükte olan zorunlu askerlik uygulaması yüzünden sokaklara indiği biliniyor.

Kuzeydoğu Suriye’deki durum gittikçe daha da umutsuz bir hâle gelirken, Suriye iç savaşında yer alan farklı aktörler ülkenin siyasi, askeri ve güvenlik durumunu şekillendirmeyi amaçlıyor. Suriye’de siyasi statükusunun gelecek dönemde sürmesi beklenirken ülkenin güvenlik ve askeri atmosferi giderek daha muğlak bir hâle bürünüyor. KDSÖY’nin geleceğini ilgilendiren senaryolar içinse farklı aktörlerin bu alana müdahale etmek istemeleri nedeniyle durumun Suriye’nin geri kalanından daha karmaşık olduğu söylenebilir.

Kuzeydoğu Suriye için Muhtemel Güvenlik Senaryoları

Kuzeydoğu Suriye’de sahadaki farklı aktörler arasındaki sürekli değişen dinamikler göz önünde bulundurulduğunda gelecek dönemde aşağıdaki üç senaryo muhtemel görünüyor.

Suriye’de siyasi statükosunun gelecek dönemde sürmesi beklenirken ülkenin güvenlik ve askeri atmosferi giderek daha muğlak bir hâle bürünüyor. KDSÖY’nin geleceğini ilgilendiren senaryolar içinse farklı aktörlerin bu alana müdahale etmek istemeleri nedeniyle durumun Suriye’nin geri kalanından daha karmaşık olduğu söylenebilir

Rejim-SDG/KDSÖY Geriliminin Artması

Kuzeydoğu Suriye’de protestolar ve rejim-SDG gerginliği yeni olgular değil. İki taraf arasındaki gerilim özellikle 2020 yılının sonunda artarak Suriye Demokratik Meclisi’nin (SDM) rejimin KDSÖY kontrolündeki bölgelerde başkanlık seçimi için sandık kurmasına izin vermemesiyle⁴ yeni bir seviyeye ulaştı. Haseke ve Kamışlı bölgelerinde rejim ile SDG/KDSÖY arasında 2020’den itibaren daha sık gerilim yaşanmaya başladı. Ayn İsa kriziyle birlikte⁵ iki taraf, bir süre birbirini kuşatma altına aldı. Ayrıca bu dönemde taraflar, silahlı çatışma yaşadı ki bu durum iki taraftan can kayıplarına yol açtı. Bu çatışmadan sonraki dönemde rejim-SDG/KDSÖY gerilimi sürerek Nisan’da Tay mahallesinde Asayiş ile rejim destekli Ulusal Savunma Güçleri arasındaki yeni çatışmalarla zirveye ulaştı. İki tarafın da can kayıpları⁶ yaşadığı çatışmanın ardından SDG mahallenin neredeyse tamamını ele geçirdi.

Askeri gerilimlerin yanında KDSÖY ile rejim, bazen ekonomik baskıyı arttırıp karşı tarafı taviz vermeye zorlamak amacıyla sınır geçişlerini de kapattı. Mesela rejim, Mart’ta KDSÖY bölgesiyle olan “beş sınır geçişinden dördünü”⁷ kapattı. KDSÖY de rejim bölgelerine petrol ve buğday akışını zaman zaman engelliyor. Ayrıca başkanlık seçimlerinden önce KDSÖY, rejimle olan sınır geçişlerini kısa bir süreliğine⁸ kapattı. Her ne kadar yakın zamanda Rusya KDSÖY’ye Suriye rejimiyle müzakereleri yeniden başlatma çağrısı yapmış ve SDM öngörülen müzakereler somut sonuçlar doğuracaksa görüşmelere açık olduğunu ilan etmiş olsa da⁹ rejimin KDSÖY’nin politik statüsü konusunda taviz vermeye yanaşmaması nedeniyle iki taraf arasındaki gerilim muhtemelen önümüzdeki dönemde de devam edecek. İlişkilerindeki bu dinamik kısmen Rusya, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve PKK gibi çeşitli dış aktörlere bağımlı olmalarından kaynaklanıyor. Rejim bir güç paylaşım anlaşması konusunda hiçbir zaman hevesli olmadı ve KDSÖY’nin Türkiye’nin 2019’daki Barış Pınarı Operasyonu ile Biden yönetiminin genelde bölge, özelde ise Suriye’ye yönelik tutumu gibi nedenlerle daha da kötüleşen kırılğan durumundan faydalanıyor.

Rejim bir güç paylaşım anlaşması konusunda hiçbir zaman hevesli olmadı ve KDSÖY'nin Türkiye'nin 2019'daki Barış Pınarı Operasyonu ile Biden yönetiminin genelde bölge, özelde ise Suriye'ye yönelik tutumu gibi nedenlerle daha da kötüleşen kırılğan durumundan faydalanıyor

Büyük Ölçekli Bir Suriye Milli Ordusu Saldırısı İhtimalinin Azalması

ABD Başkanı Joe Biden'ın göreve başlamasından sonra Suriye Milli Ordusu'nun (SMO) Türkiye'nin desteğiyle büyük ölçekli bir saldırı yapma ihtimalinin önemli oranda düştüğüne yaygın olarak inanılıyor. SDG ile SMO arasında düşük düzeyde gerilim ve bazı küçük çatışmalar yaşanma ihtimali olsa da mevcut durum muhtemelen sürecek. ABD de Kuzeydoğu Suriye'de statükodan yana ve yakın zamanda bölgeden çekileceğine dair herhangi bir emare de göstermiyor. Fakat ABD'nin Kuzeydoğu Suriye'deki askeri varlığının doğası belirgin değil. Yine de ABD'nin SDG'ye askeri desteğini sürdürmesi bekleniyor.

Bununla birlikte, SDG ve KDSÖY'nin Kuzeydoğu Suriye'nin farklı bölgelerinde karşılaştığı güvenlik ve toplumsal sorunlar dikkate alındığında ABD'nin SDG'ye desteği sınırsız olmayabilir. Dahası ABD'nin Suriye'deki varlığı ve SDG'ye desteği büyük oranda SDG liderlerinin ABD'nin talepleri karşısında esnekliklerine bağlı olacaktır. Bu bağlamda, PKK kadrolarının SDG saflarında bulunması geçtiğimiz yıllarda Ankara ile Washington arasındaki uzun süreli ihtilafın belkemiğini oluşturması ve ilişkilerini zehirlenmesi nedeniyle SDG'nin bazı figürlerinin sınır ötesi bağlantılarını çözmesi gerekiyor. Bununla birlikte KDSÖY'nin yönetimdeki başarısızlığının sürmesi ve SDG'nin yerel nüfusun güvenlik ve sosyal kaygılarını yönetme, ABD'nin beklentilerini karşılama ve Türkiye ve Irak Kürdistan Bölgesi (IKB) gibi aktörlerin kaygılarını giderme konularında başarısız olması hâlinde ABD, Rusya ile iş birliği yapıp Kuzeydoğu Suriye'deki askeri varlığını azaltabilir. Bunlara ek olarak ABD'nin KDSÖY'nin uzun yıllardır amaçladığı resmi siyasi tanımayı sağlama ihtimali de pek yok. Bu durum ABD'li yetkililerin retoriğinde açıkça gözlemlenebilir. Örneğin Birleşik Müşterek Görev Gücü – Doğal Kararlılık Operasyonu (CJTFOIR) Komutanı Paul T. Calvert yakın zamanda SDG'nin yıllık toplantısında yaptığı konuşmada Kuzeydoğu Suriye'nin güvenlik durumuna odaklanarak "KDSÖY'ye açık destekten söz etmekten"¹⁰ kaçındı.

IŞİD Saldırılarının Sürmesi

Her ne kadar ABD ile SDG'nin Irak-Şam İslam Devleti'ne (IŞİD) karşı zafer ilan etmesinin üzerinden yaklaşık üç yıl geçmiş olsa da örgüt Kuzeydoğu Suriye'deki saldırılarını sürdürdü. KDSÖY'nin Kürt yoğunluklu bölgelerinin aksine Arap yoğunluklu bölgeler muhtemelen IŞİD saldırılarına maruz kalmaya devam edecek çünkü örgüt IŞİD'e karşı mücadelede en çetin çatışmalara tanık olan

Arap yoğunluklu bölgeler muhtemelen IŞİD saldırılarına maruz kalmaya devam edecek çünkü örgüt IŞİD'e karşı mücadelede en çetin çatışmalara tanık olan yerlerde iyi planlanmış yeniden inşa ve rehabilitasyon programlarının olmayışından kaynaklanan yerel sıkıntılardan etkin bir şekilde yararlanıyor

yerlerde iyi planlanmış yeniden inşa ve rehabilitasyon programlarının olmayışından kaynaklanan yerel sıkıntılardan etkin bir şekilde yararlanıyor. Deyrizor kırsalındaki geniş bölgelerin gece IŞİD'in gündüz ise SDG'nin kontrolünde olduğu iyi biliniyor. Doğu Suriye'nin uzun bir süredir savaş koşulları ve kötü yönetim nedeniyle zayıf bir altyapıdan muzdarip olduğu da sır değil. Bu durum yerli halkı yaşadıkları kötü ekonomik yaşam standartları ve güvenlik sorunları için SDG'yi suçlamaya sevk ediyor. Dahası SDG ve KDSÖY buradaki halkın aşiretçi yapısından dolayı bölgeyi iyi idare edemiyor ki bu da bölgenin istikrarına ciddi bir tehdit oluşturuyor.

Kuzeydoğu Suriye'de Muhtemel Siyasi Senaryolar

PYD ile Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) arasındaki birlik görüşmelerinin gidişatı ve KDSÖY'nin çeşitli alanlarındaki büyüyen protesto dalgaları dikkate alındığında gelecek dönemde Kuzeydoğu Suriye için aşağıdaki senaryolar muhtemel görünüyor.

Kürtler Arası Beyhude Birlik Görüşmeleri ve PKK'nın Artan Etkisi

SDG/KDSÖY uzun bir süredir Kuzeydoğu Suriye'yi hiçbir muhalefete izin vermeden oldukça otoriter bir şekilde yönetiyor. Gelecek dönemde bu durum daha da kötüleşebilir çünkü PKK'nın SDG'nin başındaki Mazlum Abdi'yi bir kenara çekerek bölgedeki nüfuzunu arttıracak yönünde spekülasyonlar yapılıyor. Mazlum Abdi Nisan 2020'de PYD ile muhalif bir Suriyeli Kürt oluşum olan ENKS arasındaki Kürtler arası diyalogun "liderliğini üstlendi."¹¹ Ancak PYD içinde PKK'ya yakın olan kanat birlik görüşmeleri hususunda galip gelmiş görünüyor ki bu da görüşmelerin başarı şansının fiilen bittiği anlamına geliyor. "Kamu önünde" Aldar Halil'in başını çektiği bu kanat görüşmelerin başından itibaren ENKS ile bir güç paylaşımı anlaşması yapılmasına soğuk yaklaştı ve müzakereler halihazırda da yaklaşık bir yıldır durmuş durumda. Daha da kötüsü, sürecin başlangıcında birlik görüşmelerini teşvik eden ABD de iki tarafı birlik müzakerelerinin üçüncü aşamasını başlatmaya zorlamaya istekli görünmüyor.

Üstelik PYD yakın zamanda ENKS'ye karşı işlenen bir dizi ihlal ile suçlandığı için PYD-ENKS ilişkileri daha da kötüleşmiş durumda. En büyük ve en eski Kürt partisi ve ENKS'nin itici gücü olan Kürdistan Demokrat Partisi-Suriye'nin (PDK-S) birçok ismi yakın zamanda Kuzeydoğu Suriye'de tutuklandı.¹² Bir PDK-S mensubu olan Emin İsa da yakın bir zamanda SDG tarafından gözaltındayken işkence¹³

ABD'nin başlangıçtaki baskı ve gönüllülüğüne rağmen Kürtler arası müzakerelerin başarı şansı son derece düşük. Washington artık Suriye krizindeki dahlini SDG ve KDSÖY lehine arttırmaya niyetli görünmüyor

sebebiyle hayatını kaybetti. Bu yüzden ABD'nin başlangıçtaki baskı ve gönüllülüğüne rağmen Kürtler arası müzakerelerin başarı şansı son derece düşük. Washington artık Suriye krizindeki dahlini SDG ve KDSÖY lehine arttırmaya niyetli görünmüyor çünkü Suriye'nin Biden yönetimi için başlıca öncelikler arasında olmadığı her geçen gün daha da netleşiyor. Nitekim Amerikan yönetimi henüz Suriye'ye bir özel temsilci bile atamış değil. Dolayısıyla ENKS'nin ABD'nin PYD'yi görüşmeleri yeniden başlatmaya zorlayacağı beklentisi muhtemelen yakın zamanda gerçekleşmeyecek.

Irak Kürdistan Bölgesi'nde Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ile Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) arasında yaşanan sorunlar da doğrudan Suriye'ye yansıyor. İki taraf arasındaki gerilimler artıyor ve bu durum Erbil'de KDSÖY ve PYD'li bazı isimlerin¹⁴ tutuklanmasına neden oldu. Yukarıda da belirtildiği gibi bazı PDK-S üyelerinin PYD tarafından tutuklanması IKB'de PKK ile KDP arasında yaşanan gelişmelere yönelik bir misilleme gibi görünüyor.

Benzer şekilde bölgede gerilimin dinmesi pek muhtemel değil çünkü PKK'nın Kürtler arası diyalogun güçlü bir savunucusu olan ve SDG/PYD ile PKK arasına mesafe koyma niyetine dair bazı emareler gösteren Mazlum Abdi'nin yerine PKK kadrosundan olduğu bilinen Mahmud Berhadan'ı getireceğine¹⁵ ilişkin söylentiler yayılıyor. Mazlum Abdi IKB'ye yönelik olumlu bir söylem kullanmaya çalışıp bunu KDSÖY'nin gücünü pekiştirmesi için ve idarenin siyasi tanınma hayali yolunda yararlı bir hamle olarak değerlendirdi. Abdi ayrıca diğer sınır geçişlerinin zaman zaman kapandığı bir dönemde KDSÖY'nin IKB ve Semalka sınır kapısına bağımlı olduğunu iyi biliyor. Bu itibarla Erbil'e yönelik herhangi bir saldırgan ifade kullanmaktan kaçındı ve IKB yönetimiyle işleyen bir ilişki sürdürmeye çalıştı. Fakat Berhadan için böyle bir şey söz konusu değil. Abdi'nin aksine Berhadan, PKK ile Peşmerge arasında olası bir çatışma yaşanması halinde KDP ve IKB'yi doğrudan tehdit etti. Yakın zamanda Peşmerge'nin (IKB'nin askeri gücü) PKK kontrolü altındaki bölgelerde örgüt militanlarına karşı saldırı düzenlemesi halinde SDG'nin buna sessiz kalmayıp taraf tutacağını dile getirdi.¹⁶ Ayrıca SDG'nin safının belli olduğunu söyleyerek PKK'dan yana olduğuna işaret etti. Mazlum Abdi daha sonra Mahmud Berhadan'a itiraz mahiyetinde bir tweet paylaşıp SDG'nin Suriyeli bir oluşum olduğunu ve "komşularının istikrarını tehdit eden bir güç olmayacağını"¹⁷ iddia etse de bu gelişmeler Abdi'nin döneminin ve Suriyeli Kürtlerin

Mazlum Abdi IKB'ye yönelik olumlu bir söylem kullanmaya çalışıp bunu KDSÖY'nin gücünü pekiştirmesi için ve idarenin siyasi tanınma hayali yolunda yararlı bir hamle olarak değerlendirdi

birlik hedefinin fiilen bittiği anlamına geliyor. PYD içindeki PKK yanlısı kanat geleceğini Şam'la birlikte görürken Abdi SDG/KDSÖY'nin geleceğinin Washington'la olması gerektiğini düşünüyor. PKK, Mazlum Abdi'yi görevden almaya karar verirse Abdi muhtemelen buna direnemeyecektir. Abdi'nin böylesi bir durumda siyasette kendine bir pozisyon bulmaya çalışması olası. Nitekim Mazlum Abdi daha önce bir mülakatta zamanını siyasete adama arzusunu dile getirmişti.¹⁸ Abdi'nin koltuğuna Mahmud Berhadan veya başka bir PKK'lı geçerse ABD'nin tepkisi yeni ismin duruşuna bağlı olacak çünkü ABD için öncelik Kuzeydoğu Suriye'de statükonun korunması gibi duruyor. Öngörülen yeni lider PKK'nın istediği gibi Şam'la ortak bir zemin arayışına girerse bu hiç kuşkusuz ABD'nin SDG'ye dönük algısını olumsuz etkileyecek ve hatta Washington'ın SDG'ye yönelik stratejisini gözden geçirmesine bile neden olabilir. Böylesi bir durum ABD'nin SDG'ye olan askeri desteğini ve Suriye'deki varlığını azaltmasına yol açabilir ki bu da muhtemelen daha sonra Rusya'nın doldurabileceği bir güç boşluğu doğuracaktır.

SDG'ye Karşı Oluşması Muhtemel Aşiret Direnişi

Yukarıda bahsedilen hususlar nedeniyle SDG/KDSÖY iki arada bir derede kalıyor. Irak Kürdistan Bölgesi'yle ilişkileri bozuldukça Suriye rejimine daha da bağımlı hâle gelecekler. KDSÖY esas itibarıyla Semalka sınır kapısına bağımlı durumda. Ancak PKK ile KDP arasında yaşanan sorunlar nedeniyle bu kapı son zamanlarda kısmi bir şekilde açık. Bu nedenle mevcut durum, Kuzey Halep'tekiler gibi diğer sınır geçişleri zaman zaman kendisine karşı bir baskı aracı olarak kullanıldığından KDSÖY'yi ekonomik nedenlerle, mal akışını temin etmek amacıyla rejimle iyi geçinmeye zorlayacak. KDSÖY 2020'de kapatılan Yarubiye sınır kapısının sınır ötesi insani yardımlar için yeniden açılmasını¹⁹ ısrarla talep etti. Fakat bu hedef gerçekleşmedi ve geçişin yeniden açılması KDSÖY için yakın gelecekte pek mümkün görünmüyor. Öte yandan rejim KDSÖY'ye pek bir şey sunmuyor ve gelecek dönemde Arap yoğunluklu bölgelerde yerel aşiretleri bir direniş için kışkırtma çabalarını yoğunlaştırabilir.

Nitekim SDG sürekli bir biçimde, rejimi Arap nüfusu kışkırtarak protestoların arkasında olmakla²⁰ suçluyor. Deyrizor gibi Arap yoğunluklu bölgeler petrol açısından zengin olsa da bu alanlar büyük ölçüde harabe durumda ve halk kötü ekonomik yaşam standartlarından SDG/KDSÖY'yi sorumlu tutuyor. Hem Kürtlerin hem de Arapların reddettiği zorunlu askerlik²¹ yüzlerce genç

Hem Kürtlerin hem de Arapların reddettiği zorunlu askerlik yüzlerce genç erkeği “öz-savunma görevini” yerine getirmekten kaçınmak için bölgeyi terk etmeye zorladı

erkeği “öz-savunma görevini” yerine getirmekten kaçınmak için bölgeyi terk etmeye zorladı. Menbic protestolarından sonra SDG “öz-savunma görevinde” bazı değişiklikler yaptı. Yine de zorunlu askerlik uygulaması tamamen kaldırılmadan protestoların durma ihtimali pek yok.

Bu durum SDG için sorun olmaya devam edecek. Türkiye dahil birçok aktörün gözü Arap aşiretlerin üzerinde ve bunlar yerel aşiretlerin SDG'ye karşı direnişini örgütlemeye yardım da edebilir. Bu senaryo Ankara PYD/YPG/SDG hususunda ABD'den istediğini alamadığı için daha da muhtemel hâle geliyor. Üstelik gelecek dönemde Türkiye rejimle sınırlı da olsa doğrudan temas kurabilir. Suriye Dışişleri Bakan Yardımcısı Beşşar Caferi yakın zamanda Suriyeli ve Türk yetkililerin bazı güvenlik toplantıları yaptığını kabul etti.²² Ancak bunlar bir sonuç vermemişti.

Bazı Bölgesel Gelişmeler ve Sonuç Değerlendirmeleri

Önümüzdeki aylarda, IKB'de PKK kontrolündeki bölgeler ve Haseke'de yaşanan gelişmelerin etkilerine tanık olabiliriz. Türkiye'nin IKB'nin Kuzey kesiminde askeri operasyon başlatmasından bu yana PKK ile KDP arasındaki gerilim keskin bir şekilde tırmandı. Bu tırmanma Bağdat ile Erbil'in Sincar anlaşmasında mutabık kalmasından sonra yeni bir seviyeye ulaştı. Fakat buna rağmen taraflar çok sıcak bir çatışmaya girmedi. Bununla birlikte bu durum, ABD'nin yakın geçmişte Suriye dosyasına daha az ilgi göstermeye başlaması ve Rusya'nın bunu oluşturan boşluğu doldurmak ve KDSÖY üzerinde daha fazla baskı kurmak için kullanmasıyla değişti. Bu dinamikler KDP ile PKK arasındaki gerilimin düzeyini yükseltti.

Dahası, iki taraf arasındaki kırılma noktası IKB'de Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) içinde bir güç mücadelesinin patlak vermesi oldu. Partinin eş başkanları Lahur Şeyh Cengi ile Bafel Talabani geçtiğimiz aylarda Süleymaniye'de iktidar için çekişmeye başladı. PKK bu gelişmeleri KYB içi bir rekabet olarak değerlendirmede zira Cengi, YPG ile SDG'nin en önemli destekçilerinden biriydi²³ ve PKK'nın Sincar ve IKB'nin kuzeyinde uyguladığı bazı politikaları bile desteklemişti. İyi bilindiği üzere Kandil Dağları'ndan başlayıp Süleymaniye üzerinden Sincar ve Kuzeydoğu Suriye'ye uzanan yol SDG'nin gölge yönetimi için hayati bir öneme sahip. Daha önce Terörle Mücadele Birimi'nin başında olan Cengi'nin, KYB'deki güçlü pozisyonunu kaybetmesi SDG'nin bu hayati koridorla bağlantısının kesilmesi anlamına geliyor. Cengi'nin SDG ile ilişkisiyle birlikte değerlendirildiğinde Mahmud Berhadan ve Aldar Halil'in doğrudan IKB'yi tehdit etme seviyesine neden ulaştığı anlaşılabilir. Dahası KYB'nin iç sorunları sırasında KDSÖY bağlantılı medya organları Bafel Talabani'nin saf dışı bıraktığı Cengi lehine bir tavır takınmıştı.

KDSÖY'nin siyasi durumu kısa ve orta vadede şu anki hâliyle devam edecek. Yani; yoğunlaşan girişimlerine rağmen ne Suriye rejiminden ne de uluslararası aktörlerden resmi tanınma elde edebilir

Tüm bu dinamikler KDSÖY'nin mevcut durumunu ve gelecek senaryoları etkileyerek istikrarsız yönetim koşulları yaratıyor. ABD-KDSÖY ilişkisinin belirsiz geleceği, Rusya'nın KDSÖY kontrolündeki tüm bölgeleri Suriye rejiminin kontrolüne sokma isteği ve PYD'nin sınır ötesi geçmişi birleşip KDSÖY'nin yakın geleceğinin bulanık bir resmini çiziyor.

Sonuç olarak bölgesel ve uluslararası aktörler arasındaki güvenlik ve siyaset dengeleri hesaba katıldığında KDSÖY için en muhtemel senaryonun şu olduğu söylenebilir: KDSÖY'nin siyasi durumu kısa ve orta vadede şu anki hâliyle devam edecek. Yani; yoğunlaşan girişimlerine rağmen ne Suriye rejiminden ne de uluslararası aktörlerden resmi tanınma elde edebilir. Bu girişimler arasında KDSÖY temsilcilerinin Élysée Sarayı'na giderek²⁴ Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile görüşmesi, Cenevre'de yeni bir temsilcilik açması²⁵ ve Kuzeydoğu Suriye'nin statüsünün tanınması çağrısında bulunan bir medya kampanyası başlatması sayılabilir.²⁶ KDSÖY'nin otoriter eğilimleri siyasi tanınma şansını azaltıyor ve bu durumun yakın zamanda tersine dönmesi mümkün görünmüyor.

Referanslar

- 1- Suleiman Al-Khalidi, "Syria opposition leader says Assad election to worsen country's plight", Reuters, 27.05.2021, <https://www.reuters.com/article/us-syria-security-election-opposition-in-idAFKCN2D8270>
- 2- Khaled al-Khateb, "Why Kurdish authorities in northeast Syria canceled fuel price hikes", Al-Monitor, 26.05.2021, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/05/why-kurdish-authorities-northeast-syria-canceled-fuel-price-hikes>
- 3- Suleiman Al-Khalidi, "Eight killed in protests against Kurdish-led forces in northern Syrian city", Reuters, 01.06.2021, <https://www.reuters.com/world/middle-east/eight-killed-protests-against-kurdish-led-forces-northern-syrian-city-2021-06-01/>
- 4- "A statement on the presidential elections in Syria", SDM web sitesi, 24.05.2021, <https://m-syria-d.com/en/?p=3015>
- 5- Mehmet Emin Cengiz, "Suriye Rejimi SDG ile Çatışır mı?", Perspektif, 24.02.2021, <https://www.perspektif.online/suriye-rejimi-sdg-ile-catisir-mi>
- 6- Khazan Jangiz, "At least two children killed in Qamishli clashes: medical source", Rudaw, 22.04.2021, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/22042021>
- 7- Hasan Al-Kassab, "A war of crossings between the regime and the SDF: Who loses?", Syria Direct, 07.04.2021, <https://syriadirect.org/a-war-of-crossings-between-the-regime-and-the-sdf-who-loses/>
- 8- Khalaf Ma'o, "Autonomous Administration reopens crossings with Syrian government-held areas", North Press Agency, 27.05.2021, <https://npasyria.com/en/59945/>
- 9- "SDC Open to Dialogue with Regime if it Leads to Real Results" The Syrian Observer, 16.06.2021, <https://syria-nobserver.com/news/68051/sdc-open-to-dialogue-with-regime-if-it-leads-to-real-results.html>
- 10- "How Did the SDF See its Future After Annual Meeting?" The Syrian Observer, 05.08.2021, <https://syrianobserver.com/news/68590/how-did-the-sdf-see-its-future-after-annual-meeting.html>
- 11- Mehmet Emin Cengiz, "Decoding the Intra-Kurdish Dialogue in Syria", (Istanbul: Al Sharq Strategic Research, 19.04.2021), s.2.
- 12- Ammar Hamou ve Lyse Mauvais, "Authoritarian tendencies mar the AANES' quest for recognition", Syria Direct, 22.07.2021, <https://syriadirect.org/authoritarian-tendencies-mar-the-aanes-quest-for-recognition/>
- 13- "Civilian dies in northeast Syria prison amid allegations of torture" Kurdistan 24, 30.06.2021, <https://www.kurdistan24.net/en/story/24883-Civilian-dies-in-northeast-Syria-prison-amid-allegations-of-torture>
- 14- "Representatives of the AANES and PYD Arrested in Erbil", The Syrian Observer, 11.06.2021, <https://syrianobserver.com/news/66846/representatives-of-the-aanes-and-pyd-arrested-in-erbil.html>
- 15- Bkz. <https://www.enabbaladi.net/archives/436556> ve <https://www.almodon.com/arabworld/2021/5/2/%D9%82%D8%A7%D8%AF%D8%A9-%D9%82%D9%86%D8%AF%D9%8A%D9%84-%D9%8A%D9%82%D8%B5%D9%88%D9%86-%D9%85%D8%B8%D9%84%D9%88%D9%85-%D8%B9%D8%A8%D8%AF%D9%8A-%D8%A8%D9%85%D8%B3%D8%A7%D8%B9%D8%AF%D8%A9-%D8%AF%D9%85%D8%B4%D9%82-%D9%88%D8%A5%D9%87%D9%85%D8%A7%D9%84-%D8%A3%D9%85%D9%8A%D8%B1%D9%83%D9%8A>
- 16- Mahmud Berhadan'ın açıklamaları için bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=umTXUZSn49M>
- 17- Karwan Faidhi Dri, "SDF won't be a threat to its neighbors: Mazloum Abdi", Rudaw, 10.08.2021, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/10082021>
- 18- Amberin Zaman, "Syrian Kurdish commander sees chance to ease tensions with Turkey under Biden", Al-Monitor, 09.11.2020, <https://www.al-monitor.com/originals/2020/11/syria-mazlum-kobane-sdf-mediate-pkk-us-election-biden-trump.html>
- 19- Khalaf Ma'o, "AANES calls international community to re-open Syria-Iraq Yaroubiyah crossing" North Press Agency, 04.07.2021, <https://npasyria.com/en/61820/>
- 20- SDG'nin bu konuda rejime yönelttiği suçlamalar için bkz. SDG'nin Menbic Askeri Meclisi sözcüsü Şervan Derviş'in verdiği röportaj: <https://www.facebook.com/kurmancirudaw/posts/4126569714063942>

- 21- Hussam al-Omar, "SDF to abolish forced conscription for a certain age group: leaks", Enab Baladi, 01.07.2021, <https://english.enabbaladi.net/archives/2021/07/sdf-to-abolish-forced-conscription-for-a-certain-age-group-leaks/>
- 22-Beşşar Caferi'nin açıklamaları için bkz. <https://www.almayadeen.net/news/politics/1484989/%d8%a7%d9%84%d8%ac%d8%b9%d9%81%d8%b1%d9%8a-%d8%af%d9%85%d8%b4%d9%82-%d8%b9%d8%a7%d8%af%d8%aa-%d9%84%d8%aa%d9%84%d8%b9%d8%a8-%d8%af%d9%88%d8%b1%d8%a7-%d9%81%d9%8a-%d8%a7%d9%84%d9%85%d8%b4%d9%87%d8%af-%d8%a7%d9%84%d8%a7%d9%82%d9%84%d9%8a%d9%85%d9%8a-%d9%83%d8%b1%d9%82%d9%85-%d9%84%d8%a7-%d9%8a%d9%85%d9%83>
- 23-Bkz. <http://bedirmullarashid.com/ar/uncategorized-ar/%d8%a8%d8%a7%d9%81%d9%84-%d8%b7%d8%a7%d9%84%d8%a8%d8%a7%d9%86%d9%8a-%d9%8a%d8%ba%d9%8a%d8%b1-%d9%85%d9%88%d8%a7%d8%b2%d9%8a%d9%86-%d8%a7%d9%84%d9%82%d9%88%d9%89-%d9%81%d9%8a-%d8%a5%d9%82%d9%84%d9%8a/>
- 24- Amal Rantisi, "Syria's Autonomous Administration continues its efforts to obtain international recognition: Will this help?", Enab Baladi, 12.08.2021, <https://english.enabbaladi.net/archives/2021/08/syrias-autonomous-administration-continues-its-efforts-to-obtain-international-recognition-will-this-help/>
- 25- "Syria's AANES: Opening EU Offices Helps Develop Political Relations", The Syrian Observer, 13.08.2021, <https://syrianobserver.com/uncategorized/68824/syrias-aanes-opening-eu-offices-helps-develop-political-relations.html>
- 26- "AANES Leads Virtual Campaign for International Recognition", The Syrian Observer, 20.07.2021, <https://syrianobserver.com/news/68158/aanes-leads-virtual-campaign-for-international-recognition.html>

YAZARLAR HAKKINDA

Mehmet Emin Cengiz, Al Sharq Strategic Research'te araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Lisans derecesini 2016 yılında Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden almıştır. Lisans eğitimi sırasında Erasmus+ Programı kapsamında Almanya'da Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf 'ta uluslararası değişim öğrencisi olarak eğitim görmüştür. Cengiz, yüksek lisans eğitimini 2020 yılında Marmara Üniversitesi Orta Doğu Sosyolojisi ve Antropolojisi Anabilim Dalında tamamlamıştır. Suriye savaşı ve devlet-dışı silahlı aktörler üzerine kaleme aldığı yazıları ulusal ve uluslararası medya organları ile düşünce kuruluşlarında yayımlanmıştır. Araştırma ve ilgi alanları: Suriye Savaşı, Devlet-Dışı Silahlı Aktörler, Türk Dış Politikası, Gönüllü Yabancı Savaşçılar, Bölgesel Kürt Siyaseti ve Siyasal İşlam'dır.

Bedir Mulla Rashid Kürt siyaseti alanında uzmanlaşan Suriyeli bağımsız bir araştırmacıdır. Rashid daha önce Omran Stratejik Araştırmalar Merkezi'nde yaklaşık olarak beş yıl boyunca araştırmacı olarak çalışmıştır. şam Üniversitesi Arapça-İngilizce tercümanlık bölümünden mezundur. Ayrıca yüksek lisans derecesini Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünde Suriye rejimine uygulanan yaptırımlar hakkındaki tezini yazarak tamamlamıştır.

Rashid, PYD liderliğindeki Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi (KDSÖY) üzerine yazılan bazı analiz ve raporların yazarı veya ortak yazarıdır. Ayrıca Omran Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından basılan bir kitabın KDSÖY hakkındaki bölümünü yazmıştır.

Rashid'in bazı eserleri: Military and Security Structures of the Autonomous Administration in Syria, The Autonomous Administration in Northern Syria: Questions of Legitimacy and Identity, The Phenomenon of YPG Transnational Fighters in Syria.

AL SHARQ STRATEJİK DÜşÜNCE KURULUşU HAKKINDA

Al Sharq Stratejik Düşünce Kuruluşu, demokratik katılım, bilinçli vatandaşlık, çok taraflı diyalog ve sosyal adalet ideallerini teşvik etmek amacıyla, tarafsız ve titiz bir yaklaşımla araştırma yapmayı üstlenen bir düşünce kuruluşudur.

Adres: İstanbul Vizyon Park A1 Plaza Kat:6
No.:68 34197 Bahçelievler / İstanbul / Türkiye
Telefon: +90 212 603 18 15
Faks: +90-212-603 1665
E-posta: info@sharqforum.org

research.sharqforum.org

SharqStrategic

الشرق
للأبحاث الاستراتيجية

AL SHARQ
STRATEGIC
RESEARCH